

UZASADNIENIE

Zasadniczym celem projektu ustawy jest odciążenie sfery nauki i szkolnictwa wyższego od nadmiernych obowiązków o charakterze biurokratycznym.

W aktualnym stanie prawnym podmioty funkcjonujące w ww. sferze są obowiązane do wykonywania szeregu działań natury formalnej. Cechą obowiązków biurokratycznych jest to, że przenikają one cały system szkolnictwa wyższego i nauki, przysparzając zadań i utrudnień zarówno podmiotom zaangażowanym bezpośrednio w działalność naukową i dydaktyczną, jak i tym, które wykonują zadania o charakterze organizacyjnym lub zarządczym.

Analiza uregulowań dotyczących systemu nauki i szkolnictwa wyższego, przeprowadzona zarówno w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak i przez środowisko naukowe i akademickie, doprowadziła do wniosku, iż zbyt duży jest wolumen regulacji, które konstytuują obowiązki o charakterze biurokratycznym. Jednocześnie z części z tych obowiązków można zrezygnować bez szkody dla sprawnego działania jednostek naukowych i uczelni.

Projektodawca zakłada zniesienie części obowiązków o powyższym charakterze. Dotyczy to obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych, związanych z koniecznością przedkładania oświadczeń, a także stosowania skomplikowanych procedur dotyczących działalności uczelni. Ponadto, w celu uproszczenia systemu prawa, projektodawca zakłada zniesienie niektórych przepisów wykonawczych.

Projekt przewiduje także zmiany o charakterze porządkującym, w tym wynikające z doświadczeń w stosowaniu niektórych przepisów z zakresu nauki i szkolnictwa wyższego oraz zapewniające spójność w obrębie unormowań dotyczących tych zagadnień. Zamiarem projektodawcy jest dokonanie korektury systemu nauki i szkolnictwa wyższego w zakresie niezbędnym do jego sprawniejszego funkcjonowania oraz podniesienia jakości kształcenia.

Projekt przewiduje następujące zmiany:

- 1) w art. 1 pkt 1 – zmiana dotyczy art. 2 ust. 1 pkt 14b i 18a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma na celu wprowadzenie modyfikacji do definicji pojęć „program kształcenia” oraz „Krajowe Ramy Kwalifikacji”, które motywowane są koniecznością zachowania spójności pomiędzy regulacjami zawartymi w tej ustawie a przepisami ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;
- 2) w art. 1 pkt 2 – zmiana dotyczy art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana wiąże się z modyfikacją definicji pojęcia „Krajowe Ramy Kwalifikacji”;

- 3) w art. 1 pkt 3 – zmiana dotyczy art. 8 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana przewiduje zdjęcie z senatu uczelni obowiązku polegającego na wskazywaniu liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych na dany rok akademicki dla osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów stacjonarnych w uczelni publicznej;
- 4) w art. 1 pkt 4 – zmiana dotyczy art. 9 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; w obrębie tego artykułu po pierwsze uchyla się ust. 1, w którym obecnie zawarte jest upoważnienie dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia warunków, jakie musi spełniać opis kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia (pkt 1) oraz do określenia Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym opisu efektów kształcenia dla obszarów kształcenia (pkt 2). Usunięcie upoważnienia będzie skutkowało wyeliminowaniem dotychczasowej szczegółowej regulacji na poziomie wykonawczym. W ocenie projektodawcy zasadne jest zastąpienie jej nową, prostszą niż obszarowe opisy efektów kształcenia, zawarte w obecnie obowiązującym akcie wykonawczym dotyczącym KRK. Nowe unormowanie będzie ustanowione na podstawie ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, która w art. 7 ust. 3 zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia, w drodze rozporządzenia, charakterystyk poziomów 6-8 drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Po drugie uchyla się ust. 2, który stanowi, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wzorcowe efekty kształcenia dla wybranych kierunków studiów, uwzględniając poziom i profil kształcenia w poszczególnych obszarach kształcenia. Ta ingerencja legislacyjna będzie skutkowała utratą mocy przez doczasową regulację na poziomie rozporządzenia, funkcjonującą jako zasób przykładowych opisów efektów kształcenia. Za usunięciem tego rozporządzenia z systemu prawa przemawia to, że stwarza ono wrażenie, jakoby istniał mechanizm państwowej standaryzacji programów kształcenia. Zaprzecza to podstawowej idei wdrożenia KRK w szkolnictwie wyższym: skutek stworzenia transparentnych opisów efektów kształcenia, uczelnie uzyskały prawo swobodnego, autonomicznego wprowadzania nowych kierunków studiów i konstruowania nowych programów studiów. Po trzecie zmiana zakłada uchylenie pkt 3 w ust. 3, który w obecnym stanie prawnym przewiduje określenie – w drodze rozporządzenia – podstawowych kryteriów i zakresu oceny programowej dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Projektodawca

przewiduje, że ustalenie – na poziomie większej ogólności – kryteriów powyższej oceny nastąpi na podstawie nowego upoważnienia zawartego w art. 48a ust. 7 ustawy. Po czwarte w ust. 3 przewiduje się uchylenie pkt 4, który obecnie stanowi delegację do określenia podstawowych kryteriów i zakresu oceny instytucjonalnej, dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Założeniem jest bowiem bardziej elastyczne ukształtowanie zadań Komisji, bez konieczności nadmiernego i kazuistycznego regulowania tej materii;

- 5) w art. 1 pkt 5 – zmiana dotyczy art. 11 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma na celu usunięcie przepisów, które odnoszą się do pojęcia wzorcowych efektów kształcenia;
- 6) w art. 1 pkt 6 – zmiana odnosi się do art. 13b ust. 13 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; przewiduje się ułatwienie dla uczelni w zakresie prowadzenia monitoringu karier zawodowych absolwentów. Zgodnie z projektowaną regulacją uczelnia będzie mogła dysponować – obok imienia, nazwiska i adresu do korespondencji – także adresem poczty elektronicznej absolwenta oraz numerem jego telefonu;
- 7) w art. 1 pkt 7 – zmiana odnosi się do art. 18 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisu dotyczącego tworzenia publicznej uczelni zawodowej, jej likwidacji, zmiany nazwy i połączenia jej z inną uczelnią zawodową poprzez wskazanie, że działania te mogą być dokonywane na wniosek wskazanych dotychczas podmiotów (sejmik województwa, rektor lub – w przypadku łączenia – rektorzy uczelni), a także z inicjatywy właściwego ministra;
- 8) w art. 1 pkt 8 – zmiana dotyczy art. 34a ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; modyfikacja zakłada, że rektor miałby składać w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on” (dalej „System POL-on”) oświadczenie potwierdzające, że dane gromadzone w celu dokonania podziału dotacji, o których mowa w art. 94–94b ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, wprowadzone do tego systemu, są zgodne ze stanem faktycznym. Regulacja ta ma na celu zwiększenie wiarygodności danych gromadzonych w Systemie POL-on;
- 9) w art. 1 pkt 9 – zmiana dotyczy art. 35 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana w ust. 2 ma na celu doprecyzowanie, iż obowiązek przedkładania sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego nie odnosi się do uczelni niepublicznych. Tym samym zdejmuje się z tych uczelni wspomniany obowiązek. Jednocześnie przewiduje się uproszczenie dotyczące sprawozdawania w zakresie spraw finansowych poprzez

wskazanie, że rektor uczelni niepublicznej przedstawia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego sprawozdanie z wykorzystania środków przyznanych na podstawie art. 94 ust. 4 i 4a oraz art. 94b ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Zmiana ta wiąże się też z projektowaną korektą w art. 100 ust. 3 pkt 2, zakładającą uchylenie ciążącego na uczelniach niepublicznych obowiązku przekazywania planu rzeczowo-finansowego ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego. Ponadto przewiduje się modyfikację ust. 3 zakładającą wyłączenie z katalogu uchwał podlegających przekazaniu ministrowi nadzorującemu uczelnię uchwał w sprawie przyjęcia lub zmiany statutu. W tym zakresie wprowadza się w ust. 3a mechanizm polegający na zamieszczaniu uchwały na stronie internetowej uczelni;

- 10) w art. 1 pkt 10 – zmiana dotyczy dodania art. 40c w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym; celem zmiany jest stworzenie wyraźnej podstawy prawnej dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do realizowania, w trybie pozakonkursowym, projektów na rzecz podniesienia poziomu wiedzy w zakresie szkolnictwa wyższego dofinansowywanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej;
- 11) art. 1 pkt 11 – zmiana dotyczy art. 45 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; propozycja zakłada po pierwsze nadanie nowego brzmienia pkt 7 w ust. 3 (modyfikacja kompetencji Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie wyrażania opinii w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji w związku ze zmianą definicji pojęcia Ram), po drugie – uchyla się pkt 9 w ust. 3, który odnosi się do opracowywania przez Radę propozycji dotyczących wzorcowych efektów kształcenia;
- 12) w art. 1 pkt 12 – zmiana dotyczy art. 48a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana wiąże się z propozycją nowego uregulowania sposobu działania Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przede wszystkim określa się w sposób kompleksowy, a zarazem ogólny, na poziomie ustawowym zakres działania Komisji, poprzez wskazanie, że dokonuje ona oceny programowej, tj. oceny jakości kształcenia na kierunkach studiów, a także oceny instytucjonalnej (która również odnosi się do jakości kształcenia, tyle że w szerszym wymiarze instytucjonalnym). Zauważalną modyfikacją o charakterze odbiurokratyzującym jest odejście od konieczności weryfikowania przez Komisję licznych warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne, aby prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. W zamyśle projektodawcy działalność Komisji ma skoncentrować się na kwestiach merytorycznych, związanych

z oceną jakości kształcenia, co znajduje odzwierciedlenie w treści ust. 3. Zmiana zakłada także dodanie nowej jednostki redakcyjnej (ust. 7), będącej upoważnieniem do określenia kryteriów oceny programowej i instytucjonalnej. Takie umiejscowienie upoważnienia jest uzasadnione systematyką przepisów ustawy; jest celowe, by przepis upoważniający, dotyczący materii regulowanej w art. 48a, znalazł się w obrębie tego właśnie artykułu (obecnie upoważnienie dotyczące tej kwestii jest zamieszczone w art. 9 ust. 3 pkt 3 i 4);

- 13) w art. 1 pkt 13 – zmiana dotyczy art. 50 ust. 4 pkt 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma charakter wynikowy i jest związana z uchYLENIEM pkt 2 w ust. 1 w art. 9;
- 14) w art. 1 pkt 14 – zmiana dotyczy art. 63 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana przewiduje uproszczenie regulacji dotyczących konwentu w uczelniach publicznych. Wskazuje się w sposób bardziej ogólny skład konwentu przy jednoczesnym zachowaniu jego aktualnego charakteru, związanego z obecnością w składzie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i samorządu terytorialnego;
- 15) w art. 1 pkt 15 – zmiana dotyczy art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana zakłada usunięcie upoważnienia ustawowego do określania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego trybu udzielania oraz zasad i trybu rozliczania dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 10 ustawy (jest to dotacja na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji, w tym służących kształceniu studentów i doktorantów, będących osobami niepełnosprawnymi - realizowanych w szczególności z udziałem środków z budżetu państwa, państwowych funduszy celowych lub środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej lub z innych źródeł zagranicznych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020). W aktualnym stanie prawnym powyższe zagadnienia są regulowane stosownym aktem wykonawczym. Jednocześnie jednak w systemie prawa funkcjonuje inny akt prawny, które normuje tę samą materię, tyle że w wymiarze uniwersalnym; mowa o akcie wykonawczym wydanym na podstawie art. 134 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W myśl tego przepisu upoważniającego Rada Ministrów określa szczegółowy sposób i tryb finansowania inwestycji z budżetu państwa, w tym określania wysokości kwot dotacji w kolejnych latach realizacji inwestycji. Wyeliminowanie z systemu prawa upoważnienia zawartego

w art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (a w konsekwencji – wydanego na jego podstawie aktu wykonawczego) zrodzi sytuację, w której do działalności inwestycyjnej uczelni publicznych (będących w myśl art. 9 pkt 11 ustawy o finansach publicznych jednostkami sektora finansów publicznych) będą miały zastosowanie reguły ogólne, w tym zawarte w akcie wykonawczym wydanym na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych. W ten sposób dojdzie do zmniejszenia wolumenu regulacji prawnych;

- 16) w art. 1 pkt 16 – zmiana dotyczy art. 98 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Aktualnie przepis ten stanowi, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ustala na rok akademicki, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia, uwzględniając specyfikę kierunków studiów, w tym konieczność przeprowadzenia testów sprawdzających uzdolnienia artystyczne lub sprawność fizyczną kandydata. Powyższe skutkuje tym, że minister wydaje rozporządzenie regulujące tę materię co roku. Projekt przewiduje odstąpienie od tej reguły na rzecz rozwiązania bardziej elastycznego, tj. niezawierającego zobowiązania do corocznego ustalania opłaty;
- 17) w art. 1 pkt 17 – zmiana dotyczy art. 99 ust. 6 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; propozycja zmierza do wyeliminowania konieczności ogłaszania przez uczelnię informacji o wysokości kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do świadczenia usług edukacyjnych. Zmiana ma celu odciążenie uczelni od wykonywania obowiązku o charakterze informacyjnym;
- 18) w art. 1 pkt 18 – zmiana dotyczy art. 100 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i zakłada uchylenie ciążącego na uczelniach niepublicznych obowiązku przekazywania planu rzeczowo-finansowego ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego;
- 19) w art. 1 pkt 19 – zmiana dotyczy art. 100a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma na celu doprecyzowanie i uzupełnienie przepisów regulujących materię programu naprawczego opracowywanego przez uczelnię publiczną. Po pierwsze w ust. 3 zmianie ulega okres realizacji programu naprawczego, tak aby został on ukończony w okresie nie dłuższym niż do końca roku, w którym upływają trzy lata od dnia uchwalenia programu naprawczego. Obecnie program naprawczy jest realizowany w okresie nie dłuższym niż trzy lata od dnia uchwalenia programu naprawczego. Zmiana terminu zakończenia programu naprawczego doprowadzi do zdjęcia z uczelni realizujących program naprawczych obowiązku sporządzania na koniec programu

naprawczego dodatkowej sprawozdawczości finansowej według stanu na dzień przypadający w trakcie roku obrotowego – w celu dokonania oceny realizacji programu naprawczego przez ministra. Realizacja programu naprawczego oceniana będzie przy wykorzystaniu sprawozdawczości finansowej sporządzanej na mocy regulacji ogólnych na zakończenie roku obrotowego i podlegającej badaniu przez biegłego rewidenta.

Po drugie w ust. 5 wprowadza się zmianę mającą na celu zwiększenie skuteczności realizowanych programów naprawczych; w tym względzie przewiduje się ustanowienie dwóch dodatkowych przesłanek uzasadniających powołanie osoby, której powierza się zadania dotyczące opracowania i wdrożenia programu naprawczego (mają nimi być także: zaistnienie – w ostatnim roku kalendarzowym realizacji programu – okoliczności, o której mowa w art. 100a ust. 1 oraz sytuacja, w której ocena rezultatów programu naprawczego wskazuje, że nie zostały osiągnięte jego cele);

- 20) w art. 1 pkt 20 – zmiana dotyczy art. 105 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; celem zmiany jest wyeliminowanie obowiązku polegającego na konieczności dokonywania przez uczelnię rozliczania kosztów w ramach działalności dydaktycznej w podziale na koszty kształcenia na studiach stacjonarnych i studiach niestacjonarnych;
- 21) w art. 1 pkt 21 – zmiana dotyczy art. 115 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana zakłada uchylenie ust. 1b. Przepis ten normuje dodatkowe warunki zatrudniania (na stanowiska profesora nadzwyczajnego i wizytującego) osób, które nie spełniają wymogów określonych w art. 114 ust. 2 i 3 ustawy. Obecnie art. 109 ust. 3a pozwala przy zatrudnieniu nauczycieli akademickich, którzy stopień doktora uzyskali za granicą, odstąpić od wymagań określonych w art. 114. Jednocześnie przy zatrudnianiu na stanowiskach profesora wizytującego i nadzwyczajnego w art. 115 wprowadzono dodatkowe wymagania, od których nie można odstąpić. Uchylenie w art. 115 ust. 1b i stosowanie wobec osób, które stopień doktora uzyskały za granicą, wyłącznie art. 109 ust. 3a, znacznie ułatwi zatrudnianie na tych stanowiskach;
- 22) w art. 1 pkt 22 – zmiana dotyczy art. 118a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych narosłych wokół aktualnego brzmienia art. 118a ust. 1 ustawy. Stanowi on obecnie, że zatrudnienie nauczyciela akademickiego w wymiarze przewyższającym połowę etatu na czas określony lub nieokreślony w uczelni publicznej na stanowiskach, o których mowa w art. 110, następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu. Tryb i warunki postępowania konkursowego ma określa

- 23) statut. W praktyce przepis jest stosowany także w przypadku tzw. awansów stanowiskowych (tj. obejmowania przez tego samego pracownika wyższego stanowiska w tej samej uczelni publicznej). Wydaje się uzasadnione, by osoba pozostająca w zatrudnieniu po uzyskaniu wyższego stopnia naukowego albo tytułu naukowego mogła być awansowana na wyższe stanowisko z pominięciem procedury biurokratycznej. Ponadto przewiduje się poszerzenie katalogu wyjątków dotyczących odstępowania od konkursu, zawartego w ust. 4, w taki sposób, aby objąć nim również stosunki pracy na podstawie mianowania;
- 24) w art. 1 pkt 23 – zmiana dotyczy art. 129 ust. 12 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Po pierwsze przewiduje się poszerzenie katalogu podmiotów, w których nauczyciel akademicki może podejmować zatrudnienie bez konieczności uzyskania zgody rektora, o jednostki, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (są to m.in. szkoły, placówki kształcenia ustawicznego i placówki artystyczne). Po drugie zmiana zakłada usunięcie przepisu, stanowiącego, że „w przypadku gdy nauczyciel akademicki podejmuje dodatkowe zatrudnienie w innej uczelni, instytucie naukowym lub pomocniczej jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk, instytucie badawczym lub międzynarodowym instytucie naukowym utworzonym na podstawie odrębnych przepisów, działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rektor uczelni lub dyrektor instytutu jest obowiązany powiadomić o tym, w terminie czternastu dni, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. W zawiadomieniu wskazuje się podstawową jednostkę organizacyjną nowej uczelni lub instytut, w którym nauczyciel akademicki podjął dodatkowe zatrudnienie”. Zniesienie obowiązku informowania o dodatkowym miejscu pracy jest zasadne zwłaszcza wobec uwzględniania w Systemie POL-on informacji o podjęciu dodatkowego zatrudnienia przez nauczyciela akademickiego. Stąd też przesyłanie dodatkowo dokumentu w formie papierowej jest zbędnym obowiązkiem administracyjnym;
- 25) w art. 1 pkt 24 – zmiana dotyczy art. 129a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiany w obrębie tego artykułu dotyczą informacji, które mają być zamieszczane w Systemie POL-on. Zasadne jest włączenie do tego systemu informacji o prawomocnym orzeczeniu wymierzającym karę nagany z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelniach na okres od trzech miesięcy do pięciu lat oraz karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego na okres od

pięciu miesięcy do pięciu lat lub na stałe. Zmiana ta koresponduje z modyfikacją dotyczącą art. 140 ust. 2 ustawy;

- 26) w art. 1 pkt 25 – zmiana dotyczy art. 132 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana odnosi się do materii ocen okresowych nauczycieli akademickich. W obecnym stanie prawnym oceny takiej dokonuje się nie rzadziej niż raz na dwa lata (przy czym oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na podstawie mianowania, dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata; możliwe jest też wcześniejsze dokonanie oceny nauczyciela akademickiego na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej). Propozycja zmierza do ujednolicenia uregulowań i do zmiany częstotliwości dokonywania oceny okresowej; w tym względzie proponuje się, by oceny dokonywał podmiot wskazany w statucie uczelni, nie rzadziej niż raz na cztery lata lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony. Ponadto w obrębie ust. 3 przewiduje się modyfikację dotyczącą ocen nauczycieli akademickich dokonywanych przez studentów i doktorantów. W aktualnym stanie prawnym jest ona dokonywana po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych, co bywa interpretowane jako konieczność wszczynania procedury oceny po każdym semestrze; zmiana przewiduje, że ocena ta będzie dokonywana co najmniej raz w roku akademickim;
- 27) w art. 1 pkt 26 – zmiana dotyczy art. 140 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana zakłada rezygnację z obowiązku ogłaszania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w dzienniku urzędowym sentencji prawomocnych orzeczeń komisji dyscyplinarnych do spraw nauczycieli akademickich orzekających karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego. Zmiana ta ma związek z regulacją proponowaną w art. 1 pkt 24 projektu;
- 28) w art. 1 pkt 27 – zmiana dotyczy art. 169 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma charakter wynikowy i jest związana z regulacją proponowaną w art. 1 pkt 3 projektu. Polega ona na zniesieniu obowiązku złożenia przez kandydata na studia stacjonarne w uczelni publicznej oraz studenta przenoszącego się z innej uczelni oświadczenia o ukończeniu lub kontynuowaniu studiów na innym kierunku studiów stacjonarnych w uczelni publicznej;
- 29) w art. 1 pkt 28 – zmiana dotyczy art. 170 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma na celu doprecyzowanie zakresu zadań samorządu studenckiego i Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Aktualnie przepis ten stanowi, że szkolenia

proceedzi Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w porozumieniu z samorządem studenckim uczelni. Projektowana regulacja przewiduje, że szkolenia prowadzi samorząd studencki uczelni we współpracy z Parlamentem Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast zadaniem Parlamentu Studentów RP ma być zapewnianie przedstawicielom samorządów studenckich przygotowania do prowadzenia szkoleń oraz podejmowanie działań promocyjnych dotyczących praw i obowiązków studenta;

- 30) w art. 1 pkt 29 – zmiana dotyczy art. 170c ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i ma na celu uzyskanie za pomocą Systemu POL-on danych o studentach-cudzoziemcach, które są niezbędne do podziału dotacji podmiotowych;
- 31) w art. 1 pkt 30 – zmiana dotyczy art. 195 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i ma związek ze zmianą w obrębie art. 201 tej ustawy, dokonaną w celu właściwego rozłożenia materii studiów doktoranckich między ustawę a akty wykonawcze;
- 32) w art. 1 pkt 31 – zmiana dotyczy dodania art. 195a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana jest związana z potrzebą podniesienia jakości studiów doktoranckich. Jednym z czynników wpływających na tę jakość jest racjonalne określenie liczby doktorantów oraz stworzenia większej liczbie doktorantów takich warunków odbywania studiów, w których będą mogli skoncentrować się na studiowaniu prowadzeniu badań naukowych. Stąd też proponuje się regulację, w myśl której liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich otrzymujących stypendium doktoranckie nie może być mniejsza niż 50% liczby uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich ogółem. Nadto przewiduje się, że w jednostce organizacyjnej oraz w jednostce naukowej liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich nie może być mniejsza od liczby uczestników niestacjonarnych studiów doktoranckich. Zakłada się, że jakkolwiek w pierwszym okresie po wejściu w życie ustawy liczba doktorantów może ulec zmniejszeniu, to jednak w dalszej perspektywie zwiększy się odsetek osób uzyskujących stopień doktora po ich zakończeniu. Proponowana zmiana uwzględnia zalecenia i spostrzeżenia zawarte w Informacji o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli pn. Kształcenie na studiach doktoranckich;
- 33) w art. 1 pkt 32 – zmiana dotyczy art. 197 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i ma związek ze zmianą w obrębie art. 201 tej ustawy, dokonaną w celu właściwego rozłożenia materii studiów doktoranckich między ustawę a akty wykonawcze. Ponadto projektodawca przewiduje obniżenie górnej granicy wymiaru obowiązkowych praktyk dla uczestników studiów doktoranckich (z 90 do 60 godzin dydaktycznych rocznie);

- 34) w art. 1 pkt 33 – zmiana dotyczy art. 201 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym; zmiana ma na celu właściwe rozłożenie materii studiów doktoranckich między ustawę a akty wykonawcze. W tym względzie projekt przewiduje usunięcie ust. 2 i przeniesienie zasadniczych kwestii – aktualnie przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu – wprost do ustawy. W efekcie zabieg ten wpłynie także na zmniejszenie liczby przepisów wykonawczych w obszarze szkolnictwa wyższego. Doprecyzowano także (w art. 201 pkt 3), iż wymóg sprawowania opieki naukowej i prowadzenia zajęć dydaktycznych przez osoby posiadające dorobek naukowy opublikowany w okresie ostatnich pięciu lat dotyczy tylko zajęć z zakresu dyscypliny, w której są prowadzone studia doktoranckie;
- 35) w art. 1 pkt 34 – zmiana dotyczy art. 201a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i ma na celu uzyskanie za pomocą Systemu POL-on danych o uczestnikach studiów doktoranckich-cudzoziemcach, a także danych dotyczących łączenia zatrudnienia z uczestnictwem w stacjonarnych studiach doktoranckich w danej uczelni, niezbędnych do podziału dotacji podmiotowych;
- 36) w art. 2 pkt 1 – zmiana dotyczy art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich i ma na celu ujednoznacznienie przepisu poprzez zastąpienie pojęcia „dotacje” sformułowaniem „środki przekazywane z budżetu państwa”;
- 37) w art. 2 pkt 2 – zmiana dotyczy art. 4 ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich; zmiana ma na celu wprowadzenie wyraźnego rozróżnienia w zakresie przeznaczenia środków z Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich. W tym zakresie projektowany przepis przewiduje, że środki te będą mogły być przeznaczane na pożyczki studenckie, co będzie normatywnym novum w stosunku do obecnego stanu prawnego, który przewiduje obligatoryjność przekazywania ich na cele związane z udzielaniem pożyczek;
- 38) w art. 2 pkt 3 – zmiana dotyczy art. 6 ust. 2 ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich; zmiana ma na celu uproszczenie systemu pożyczek i kredytów studenckich poprzez wyeliminowanie konieczności obliczania dochodów w rodzinie studenta osobno na potrzeby poręczenia, a osobno – w związku z pierwszeństwem w uzyskaniu kredytu, zwłaszcza iż dochody uprawniające do otrzymania kredytu wykazuje ok. 97% osób ubiegających się o niego. Zmiana ta pozwoli na skrócenie procedury ubiegania się o kredyt;
- 39) w art. 2 pkt 4 – zmiana dotyczy art. 7 ust. 3 ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich; zmiana ma na celu doprecyzowanie, że okresami, w których nie wypłaca się rat pożyczek

i kredytów studenckich są również przerwy w odbywaniu studiów udzielone zgodnie z regulaminem studiów, inne niż urlopy;

- 40) w art. 2 pkt 5 – zmiana dotyczy art. 15 ust. 1 ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich; zmiana ma na celu wyeliminowanie konieczności corocznego wydawania rozporządzenia określającego wysokość miesięcznych rat kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej;
- 41) w art. 3 pkt 1 – zmiana dotyczy art. 31 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki; zmiana ma na celu usunięcie z upoważnienia ustawowego materii dotyczącej sposobu ogłaszania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego informacji o nadanych stopniach doktora i doktora habilitowanego oraz zakresu tych informacji;
- 42) w art. 3 pkt 2 – zmiana dotyczy art. 35 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki; zmiana ma charakter legislacyjny i przewiduje korektę odesłania do art. 19 (w aktualnym stanie prawnym art. 19 nie zawiera ustępów);
- 43) w art. 4 pkt 1 – zmiana dotyczy art. 4c ust. 3 ustawy o zasadach finansowania nauki; zmiana ma na celu doprecyzowanie zakresu danych dotyczących gospodarowania finansami jednostki naukowej, przetwarzanych w Systemie POL-on;
- 44) w art. 4 pkt 2 – zmiana dotyczy art. 13c ust. 4 ustawy o zasadach finansowania nauki; zmiana ma na celu złagodzenie wymogów formalnych związanych ze składaniem wniosków o przyznanie środków finansowych poprzez umożliwienie składania oświadczenia dotyczącego zamiaru utworzenia konsorcjum naukowego, sieci naukowej, centrum naukowo-przemysłowego, centrum naukowego Polskiej Akademii Nauk oraz centrum naukowego uczelni w przypadku, gdy przed upływem terminu składania wniosków nie jest możliwe zawarcie umowy dotyczącej utworzenia takiego podmiotu;
- 45) w art. 4 pkt 3 – zmiana dotyczy art. 28a ustawy o zasadach finansowania nauki; zmiana po pierwsze ma na celu wyeliminowanie konieczności dołączania wyciągu z protokołu posiedzenia rady jednostki naukowej do wniosku o przyznanie stypendium dla wybitnych młodych naukowców; po drugie z upoważnienia zawartego w ust. 8 pkt 1 wyłącza się konieczność regulowania trybu rozliczania stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców;
- 46) w art. 4 pkt 4 – zmiana dotyczy art. 34 ustawy o zasadach finansowania nauki; zmiana zakłada wyłączenie obowiązku przeprowadzania audytu w stosunku do tych projektów obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe (w których wartość przyznanego

dofinansowania przekracza kwotę 3 000 000 zł), które podlegają audytowi na podstawie odrębnych przepisów. Tym samym dojdzie do wyeliminowania sytuacji, w której ten sam projekt jest dwukrotnie przedmiotem audytu;

- 47) w art. 5 – zmiana dotyczy art. 44 ust. 4 ustawy o instytutach badawczych; zmiana odnosi się do materii ocen okresowych pracowników naukowych. W obecnym stanie prawnym pracownicy zatrudnieni w instytucie na stanowiskach profesora zwyczajnego i profesora nadzwyczajnego podlegają ocenom nie rzadziej niż raz na 4 lata, a pracownicy zatrudnieni na stanowiskach asystenta i adiunkta nie rzadziej niż raz na 2 lata. Propozycja zmierza do ujednolicenia uregulowań, a przy tym – do zmniejszenia częstotliwości dokonywania oceny okresowej; w tym względzie proponuje się, by była ona dokonywana nie rzadziej niż raz na cztery lata;
- 48) w art. 6 – zmiana dotyczy art. 96 ust. 1 ustawy o Polskiej Akademii Nauk; zmiana odnosi się do materii ocen okresowych pracowników naukowych. W obecnym stanie prawnym pracownicy naukowcy w Akademii podlegają ocenom okresowym, dokonywanym przez radę naukową, obejmującym wyniki ich pracy, przy czym asystenci i adiunkci nie rzadziej niż raz na 2 lata, a profesorowie nie rzadziej niż raz na 4 lata. Propozycja zmierza do ujednolicenia uregulowań, a przy tym – do zmniejszenia częstotliwości dokonywania oceny okresowej; w tym względzie proponuje się, by była ona dokonywana nie rzadziej niż raz na cztery lata;
- 49) w art. 7 – zmiana zakłada uchylenie art. 6 ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności; zmiana ma charakter legislacyjny i wiąże się z tym, że uchylany przepis zakłada nowelizację art. 115 ust. 1b ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, który jest uchylany w projektowanej ustawie.

Ponadto projekt ustawy zawiera przepisy przejściowe, dotyczące następujących materii:

- 1) w art. 8 – opisów efektów kształcenia określonych przez senaty uczelni;
- 2) w art. 9 – statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- 3) w art. 10 – statutów uczelni publicznych;
- 4) w art. 11 – rozliczania dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 10 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym;
- 5) w art. 12 – praktyk zawodowych odbywanych przez uczestników studiów doktoranckich;
- 6) w art. 13 – programów naprawczych realizowanych przez uczelnie;

- 7) w art. 14 – postępowań w sprawie zatrudnienia nauczycieli akademickich;
- 8) w art. 15 – ocen okresowych;
- 9) w art. 16 – obliczania proporcji liczby uczestników studiów doktoranckich;
- 10) w art. 17 – obowiązkowych zewnętrznych audytów projektów;
- 11) w art. 18 – przepisów wykonawczych.

Projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 października 2016 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 9, 18, 20 i 28 oraz art. 2 pkt 3 i 5, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.